

on-line > www.vulkani.rs
mail to > office@vulkani.rs

Naziv originala:
Lauren Weisberger
THE DEVIL WEARS PRADA

Copyright © 2003 by Lauren Weisberger
Translation Copyright © 2013 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-00467-0

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Lorin
Vajsberger

ĐAVO
NOSI
PRADU

Prevela Mirjana Živković

 izdavaštvo
vulkan

Beograd, 2013.

Izbegavajte sve poduhvate koji zahtevaju novu odeću.

– Henri Dejvid Toro, Volden, 1854.

Zeleno svetlo na raskrsnici Sedamnaeste i Brodveja još se nije ni upalilo, a vojska prekomerno samouverenih žutih taksija protutnjala je pored sićušne smrtonosne zamke koju sam pokušala da provozam gradskim ulicama. *Kvačilo, gas, menjač* (Iz lera u prvu? Ili iz prve u drugu?), *pusti kvačilo*, ponavljala sam tu mantru do besvesti u glavi, iako mi je pružala slabu utehu, a još manje mi pomagala da se snađem u podnevnoj saobraćajnoj gužvi. Mala kola su se dva puta divlje propela, pre nego što su jurnula preko raskrsnice. Srce mi je udaralo kao ludo u grudima. Potom su, bez ikakvog upozorenja, nastavila ravnomerno da se kreću i da povećavaju brzinu. Spustila sam pogled, da se uverim da li sam stvarno samo u drugoj brzini, ali se u tom trenutku u okviru vetrobranskog stakla pojavila ogromna stražnjica taksija, tako da mi nije preostalo ništa drugo nego da nagazim svom snagom na kočnicu, pri čemu sam uspeła da polomim štiklu. Sranje! Upravo sam žrtvovala još jedan par cipela od sedam stotina dolara. Pod pritiskom nikada nisam reagovala graciozno: to mi je bilo već treće slično kočenje ovog meseca. Gotovo da me je preplavilo olakšanje kada se motor ugasio (očigledno sam zaboravila da pritisnem kvačilo, pokušavajući da prikočim i izvučem živu glavu). Usledilo je nekoliko sekundi – ispunjenih spokojem ako ste u stanju da ne obraćate pažnju na ljutito trubljenje i razne načine na koje su mi vozači iz svih pravaca poručivali „jebi se“ – tokom kojih sam skinula svoje manolice i bacila ih na suvozačko sedište. Znojave šake mogla sam da obrišem samo o kožne *guči* pantalone u koje su čvrsto bile upakovane moje butine i kukovi, koji su počeli da bride već posle nekoliko minuta pošto sam uspeła da zakopčam poslednje dugme. Moji prsti ostavili su vlažne pruge preko mekane kože koja mi je obavijala umrtvljene butine. Sam pokušaj da provozam ovaj kabriolet od 84.000 dolara sa menjačem kroz centar grada u kome su ulice prepune prepreka, i to u vreme ručka, zahtevao je cigaretu.

„Miči se bre, ženo!“, zaurlao je garavi vozač čije su dlake na grudima pretile da sakriju lanac oko njegovog vrata, kojim je verovatno tukao ženu. „Šta si umislila? Da je ovo jebena auto-škola? Sklanjaj se!“

Podigla sam drhtavu šaku da mu pokažem prst i odmah posle te važne operacije svu pažnju usredsredila sam na ono najvažnije: ubacivanje nikotina u vene što je pre moguće. Šake su mi se ponovo bile oznojile. Najbolji dokaz za to bile su šibice koje su mi jedna za drugom ispadale na pod. Zeleno svetlo se upalilo u trenutku kada sam uspela da prinesem plamen vrhu cigarete, tako da sam bila primorana da je ostavim da mi visi između usana, dok sam pokušavala da se izborim sa redosledom *kvačilo, gas, menjač* (Iz lera u prvu? Ili iz prve u drugu?), *oslobodi kvačilo*. Purnjala sam poput lokomotive pri svakom izdisaju. Tek posle tri bloka kola su ponovo počela dovoljno ujednačeno da se kreću, tako da sam mogla da izvadim cigaretu iz usta, ali već je bilo kasno: pepeo je uspeo da pronađe mrlju od znoja na pantalonama. Zastrašujuće. Ali pre nego što sam uopšte stigla da razmislim o tome da sam u roku od tri minuta uspela da upropastim, računajući i manolice, odevne predmete u vrednosti od 3.100 dolara, prenula me je glasna zvonjava mobilnog. I kao da tog jutra već nisam bila dovoljno kažnjena, identifikator poziva mi je potvrdio ono najgore: bila je to Ona. Miranda Pristli. Moja šefica.

„An-dre-a! An-dre-a! Čuješ li me? An-dre-a?“ Začurlikalala je čim sam uključila svoju motorolu – što uopšte nije bilo lako, imajući u vidu da su mi (bose) noge i šake već bile zauzete. Namestila sam telefon između uveta i ramena i bacila cigaretu kroz prozor, umalo ne pogodivši kurira na biciklu. Nekoliko puta mi je krajnje neoriginalno poručio da se „jebem“, pre nego što je odmakao.

„Da, Miranda. Dobar dan, odlično vas čujem.“

„An-dre-a, gde su mi kola? Jesi li ih već odbacila do garaže?“

Imala sam bar toliko sreće da se na semaforu upravo u tom trenutku upalilo crveno svetlo. Kola su se uz trzaj zaustavila, srećom ne udarivši ni u šta i ni u koga, pa sam odahnula. „U kolima sam, Miranda. Biću u garaži kroz nekoliko minuta.“ Pretpostavila sam da se zabrinula za kola, pa sam počela da je uveravam kako je sve u redu i da ćemo i kola i ja uskoro stići u savršenom stanju.

„Šta god“, otesito me je prekinula usred rečenice. „Pokupi Madlen i odvezi je do stana, pre nego što se vratiš u kancelariju.“ Klik. Veza se prekinula. Ostala sam da zurim u telefon još nekoliko sekundi, pre nego što sam shvatala da je namerno prekinula vezu, pošto me je snabdela svim pojedinostima

za koje sam uopšte mogla da se ponadam da ću dobiti. Madlen. Ko je, dođavola, Madlen? Gde se trenutno nalazi? Da li uopšte zna da treba da je kupim? Zašto se vraća u Mirandin stan? I zašto, za ime sveta – imajući u vidu da Miranda ima šofera sa punim radnim vremenom, domaćicu i dadilju – ja moram to da radim?

Setivši se da je u Njujorku bilo protivzakonito razgovarati mobilnim u toku vožnje i shvativši da mi trenutno uopšte nije bio potreban bliski susret sa njujorškom policijom, prešla sam u traku za autobuse, zaustavila auto i uključila migavce. *Udahni, izdahni*, naredila sam sama sebi, čak se setivši da povučem i ručnu pre nego što sam sklonila nogu sa nožne kočnice. Prošlo je dosta godina od kada nisam vozila kola sa menjačem – pet godina, zapravo. Tada se moja gimnazijska ljubav ponudila da mi održi nekoliko časova na kojima se nisam baš sjajno pokazala – ali Miranda to izgleda nije uzela u obzir kada me je pre sat i po pozvala u svoju kancelariju.

„An-dre-a, neko treba da kupi moja kola sa tog mesta i odveze ih do garaže. Smesta da si se postarala za to, jer će nam biti potrebna za večerašnji odlazak do Hemptona. To je sve.“ I dalje sam nepomično stajala ispred njenog golemog radnog stola, kao da sam pustila korenje kroz tepih, ali ona je već bila potpuno zaboravila na mene. Bar sam tako mislila. „To je sve, Andre-a. Smesta se postaraj za to“, dodala je ne podigavši pogled.

Svakako, Miranda, pomislih dok sam se udaljavala, pokušavajući da smislim šta mi prvo valja činiti kako bih obavila ovaj zadatak na kome me je sasvim sigurno čekalo milion zamki. Kao prvo, morala sam da pronađem na kom se to „mestu“ kola tačno nalaze. Najverovatnije su bila na popravci kod zastupnika. U tom slučaju, nalazila su se u jednoj od milion prodavnica automobila u nekom od pet predgrađa. Ako ih je pak pozajmila nekom prijatelju, kola su se trenutno nalazila u nekoj od skupih garaža koje su pružale punu uslugu negde na Park aveniji. Razume se, postojala je i mogućnost da misli na nova kola – nepoznate marke – koja je nedavno kupila i koja još nisu bila dovezena kući od (nepoznatog) zastupnika. Imaću pune ruke posla.

Prvo sam pozvala Mirandinu dadilju, ali je njen mobilni prebacivao sve pozive na glasovnu poštu. Naredna na listi bila je domaćica i ona mi je bila od velike pomoći. Obavestila me je da nije mislila na nova kola već na „sportski kabriolet zelene boje“ koji je obično bio parkiran u garaži u Mirandinom bloku, ali nije imala pojma koje je marke kao ni gde bi trenutno mogao da se nalazi. Naredna na spisku bila je pomoćnica Mirandinog muža, koja me je obavestila da je par, koliko je njoj bilo poznato, imao najnoviji

model crnog linkoln navigatora i nekakav mali zeleni porše. To! Moj prvi trag. Smesta sam pozvala zastupnika Poršea na Jedanaestoj aveniji i saznala da su upravo završili popravku boje i instalirali novi CD plejer u zelenom karera 4 kabrioletu gospođe Mirande Pristli. Džekpot!

Naručila sam limuzinu da me odveze do dotičnog zastupnika, kome sam predala uputstvo sa falsifikovanim Mirandinim potpisom u kome im ona nalaže da mi predaju kola. Uopšte ih nije bilo briga što nisam ni u kakvom srodstvu sa tom ženom i što neka nepoznata osoba traži da preuzme tuđi porše. Dobacili su mi ključeve i samo su se nasmejali kada sam ih zamolila da ga izvezu iz garaže, jer nisam bila sigurna da ću umeti da ubacim menjač u rikverc. Ni posle pola sata i prevaljenih tek deset blokova još nisam bila ukapirala gde ili kako treba da okrenem. Na kraju sam se uputila u gornji deo grada, ka parkingu u Mirandinom bloku koji mi je njena domaćica opisala. Šanse da stignem do Sedamdeset šeste i Pete i da ozbiljno ne povredim sebe, kola, biciklistu, kakvog pešaka, ili neko drugo vozilo bile su ništavne, tako da mi ovaj novi poziv nije nimalo pomogao da smirim živce.

Ponovo sam počela da okrećem telefone, i ovog puta se Mirandina dadilja javila već posle drugog zvona.

„Zdravo, Kara, ja sam.“

„Zdravo, šta je novo? Jesi li na ulici? Čujem buku.“

„Da, moglo bi se reći da jesam. Morala sam da pokupim Mirandin porše koji se nalazio kod zastupnika. Nevolja je u tome što ne umem baš najbolje da vozim kola sa menjačem. Malopre me je ponovo zvala, da mi kaže da pokupim neku Madlen i da je odbacim do stana. Ko je, dođavola, Madlen i gde bi mogla da se nalazi?“

Kara nije uspela da prestane da se smeje naizgled čitavih deset minuta pre nego što je rekla: „Madlen je njihovo štene francuskog buldoga i trenutno je kod veterinara. Upravo su je kastrirali. Trebalo je da odem po nju, ali me je Miranda malopre zvala da mi kaže da ranije pokupim bliznakinje iz škole, kako bi svi zajedno mogli da krenu za Hemptone.“

„Šališ se. Treba da pokupim jebenog *psa* ovim poršeom i da se pritom ni sa kim ne sudarim? *Nema šanse.*“

„Nalazi se u bolnici za životinje 'Istočna strana', na Pedeset drugoj između Prve i Druge. Izvini, Endi, moram po devojčice. Slobodno me pozovi ako ikako mogu da ti pomognem, važi?“

Vožnja u ovoj zelenoj zveri do gornjeg dela grada iscrpla je i poslednje ostatke moje koncentracije i, u vreme kada sam stigla do Druge avenije, bila sam pod neopisivim stresom. *Gore od ovoga ne može da bude*, pomislih kada

se još jedan taksi priljubio na milimetar od stražnjeg branika. Biće dovoljna i najmanja ogrebotina da izgubim posao – to je bilo sasvim jasno – ali ovo bi moglo da me košta i života. Pošto sam shvatila da neću imati gde da se parkiram, legalno ili ne, usred bela dana, pozvala sam kancelariju veterinaru i zamolila ih da iznesu Madlen. Nekoliko minuta kasnije pojavila se ljubazna žena (a u međuvremenu me je Miranda još jednom pozvala da me pita zašto se još nisam vratila u kancelariju) noseći kućence koje je cvilelo i šmrcalo. Žena mi je pokazala Madlenin ušiveni stomak i posavetovala me da vozim veoma, veoma pažljivo, jer se pas trenutno „ne oseća najbolje“. Nema problema, gospođo. Ionako vozim veoma, veoma pažljivo, ne bih li sačuvala posao i po mogućstvu vlastiti život – i, ako pas profitira od toga, blago njemu.

Kada se Madlen sklupčala na suvozačkom sedištu, zapalila sam još jednu cigaretu i protrljala smrznute bose noge kako bi moji prsti mogli da osete kvačilo i kočnicu. *Kvačilo, gas, menjač, pusti kvačilo*, zapevala sam pokušavši da ne obraćam pažnju na bolno cviljenje psa svaki put kada bih ubrzala. Životinjica je čas plakala, čas zavijala, a čas frktala. Samo što nije pohisterisala dok nismo stigli do Mirandine kuće. Pokušala sam da je smirim, ali je osetila da nisam iskrena – osim toga ruke mi nisu bile slobodne i nisam mogla ni da je potapšem niti počešem. Eto čemu služe četiri godine učenja kako se prave dijagrami i dekonstrukcije knjiga, drama, kratkih priča i pesama: dobila sam šansu da tešim malog belog buldoga koji je ličio na slepog miša i da pokušam da ne uništim nečija zaista skupa kola. O, živote! O tome sam uvek sanjala.

Uspela sam da ubacim kola u garažu, a psa da uvalim Mirandinom vrtaru bez daljnjih nevolja, ali su mi se zato šake i dalje tresle kada sam ušla u limuzinu sa šoferom, koji me je pratio po celom gradu. Vozač me je sažaljivo odmerio i napravio nekoliko dobronamernih primedaba o tome koliko je teško voziti kola sa menjačem, ali meni nije bilo do priče.

„Samo me vratite do zgrade 'Elajas-Klarka'“, rekoh i duboko uzdahnuh dok je vozač obilazio blok. Potom se uputio ka jugu Park avenijom. Pošto sam se tim putem vozila svakog dana – ponekad i dva puta – znala sam da imam na raspolaganju tačno osam minuta da se nadišem vazduha i pribere, i možda čak smislim način da zakamufliram mrlje od pepela i znojke koje su se urezale u *guči* kožu. Što se cipela tiče – za njih više nije bilo nade, bar dok ne dospeju u ruke cele flote obučara koju je *Pista* držala upravo za ovakve prilike. Stigli smo zapravo za šest i po minuta, i nije bilo druge nego da dalje nastavim hramajući poput žirafe u jednoj ravnoj cipeli i drugoj sa

potpeticom od deset centimetara. Načas sam zastala kod Ormana, da uzmem novi par smeđih čizama do kolena *džimi ču*, koje su odlično išle uz kožnu suknju koju sam usput dohvatila, bacivši pantalone od prevrnutе kože na gomilu kod „Kutur klininga“ (kod kojih je najniža cena za čišćenje jednog artikla iznosila sedamdeset pet dolara). Trebalo je samo još da na brzinu svratim do „Ormana lepote“, gde je jedna od urednica, videvši šta je znoj učinio mojoj šminki, odmah izvukla kutijicu da je popravi.

Nije loše, pomislih, pogledavši se u jednom od sveprisutnih ogledala u kojima sam mogla da se ogledam od glave do pete. Ko bi pomislio da sam pre samo nekoliko minuta bila na samoj ivici da ubijem kako sebe tako i sve oko sebe. Samouvereno sam ušla u radni deo pomoćnica ispred Mirandine kancelarije i tiho zauzela svoje mesto, radujući se što ću moći da predahnem nekoliko minuta, pre nego što se ona vrati sa ručka.

„An-dre-a“, pozvala me je iz svoje oskudno nameštene, namerno hladne kancelarije. „Gde su kola i štene?“

Skočila sam sa stolice i potrčala što sam brže mogla preko debelog tepiha na potpeticama od petnaestak centimetara. Zaustavila sam se tek pred njenim stolom. „Ostavila sam kola čuvaru garaže, a Madlen vašem vrataru, Miranda“, odvrtila sam ponosna što nisam slupala kola, ubila psa ili sebe.

„A zašto si tako nešto uradila?“, zasiktala je podigavši pogled sa svog primerka *Vimins ver dejlija* po prvi put od kada sam ušla. „Izričito sam tražila da dovezeš oboje do kancelarije, pošto će i devojčice stići svakog časa, i moramo što pre da krenemo.“

„Ovaj, mislila sam da ste rekli da želite...“

„Dosta. Ne zanima me da slušam o tvojoj nesposobnosti. Smesta da si otišla po kola i kućence. Sve treba da bude spremno za polazak kroz petnaest minuta. Jesi li razumela?“

Petnaest minuta? Ova žena halucinira. Nekoliko minuta ću utrošiti samo na to da siđem i uđem u limuzinu, šest do osam minuta biće mi potrebno da stignem do njenog stana i otprilike još tri sata da pronađem kućence u njenom osamnaestosobnom stanu. Potom mi još predstoji da isparkiram auto sa menjačem sa parkinga i prevalim dvadeset blokova do kancelarije.

„Svakako, Miranda. Petnaest minuta.“

Ponovo sam počela da se tresem čim sam istrčala iz njene kancelarije, pitajući se postoji li mogućnost da mi srce stane već u dvadeset trećoj. Prva cigareta koju sam zapalila završila je na mojim novim džimisticama i, umesto da padne odmah na cement, zadržala se dovoljno dugo da progori malu, pravilnu rupu. *Sjajno*, promrmljala sam. *Baš super*. Upravo sam današnju

Davo nosi Pradu

štetu zaokružila na četiri hiljadarke – bio je to moj lični rekord. Možda će umreti pre nego se vratim, pomislila sam, i odlučila da je kucnuo čas da na sve pogledam iz svetlijeg ugla. Možda će, samo možda, pandrknuti od neke retke i egzotične bolesti i sve nas poštediti bede da je i dalje trpimo. Uživala sam u poslednjem povučenom dimu pre nego što sam ugasila cigaretu, a onda sam opomenula samu sebe da bi bilo poželjno da se ponašam racionalno. *Ako bi se to desilo, mogla bi da se oprostiš od nade da je sama ubiješ. A to bi bila prava šteta.*

Na moj prvi intervju krenula sam potpuno neobaveštena. Nisam imala pojma šta me čeka kada sam ušla u zloglasne liftove „Elajas-Klarka“, te transportere svih stvari *en vogue*. Tada još nisam znala da je većina novinarskih tračara sa dobrim vezama, pripadnika otmenih društvenih krugova i direktora medija opsednuta besprekorno doteranym putnicima, kako onim otpuštenim tako i onim upravo primljenim, koji su se vozili dotičnim sjajnim i tihim liftovima. Pre toga nikada nisam videla žene sa tako blistavom plavom kosom, niti sam znala da godišnje može da se potroši i do šest hiljada dolara na njeno održavanje, kao ni da ima onih koji već posle jednog pogleda na krajnji proizvod mogu da pogode ime frizera. Nikada ranije nisam videla tako zgodne muškarce. Bili su savršeno preplanuli – ne suviše mišičavi, jer „*to nije seksi*“ – i razmetali su se dugogodišnjom odanošću teretanama u lepim rolkama na pruge i uskim kožnim pantalonama. Tašne i cipele koje nikada nisam viđala na stvarnim ljudima vikale su *Prada! Armani! Versače!* na sve strane. Čula sam od prijateljičine prijateljice – pomoćnice urednika u časopisu *Šik* – da s vremena na vreme modni pribor ima priliku da sretne svoje tvorce upravo u tim liftovima. Ti ponovni susreti su krajnje dirljivi, jer Mijuča, Đorđo ili Donatela dobijaju priliku da se ponovo dive svojim štiklama za 2002. godinu ili pomodnoj tašni za proleće u obliku suze. Znala sam da će mi se život promeniti – samo nisam bila sigurna da li će to biti nabolje.

Prethodne dvadeset tri godine života provela sam u jednom američkom gradiću. Celokupno moje postojanje predstavljalo je savršeni kliše. Odrastanje u Ejvonu u Konektikatu podrazumevalo je bavljenje sportom u gimnaziji, omladinske sastanke, i „žurke sa alkoholom“ po lepim rančerskim kućama u predgrađu, kada bi roditelji otputovali. Za školu smo oblačili trenerke, u subotu uveče farmerke, a na poluzvaničnim plesovima nosile

smo karnere i puf rukave. Tako da je za mene koledž predstavljao sasvim nov i prefinjen svet. „Braun“ je obezbeđivao beskrajno mnogo aktivnosti i predavanja. Postojale su grupe za sve moguće umetnike, za neprilagođene i kompjuterske perverznojake. Na „Braunu“ sam mogla da se bavim svim intelektualnim i kreativnim stvarima koje su me zanimale, bez obzira na to koliko one bile ezoterične ili nepopularne. Visoka moda je možda bila jedini izuzetak od ovog pravila kojim su se tamo svi hvalisali. Četiri godine provedene u gacanju oko Providensa u kožnjaku i čizmama za planinare-nje, u savlađivanju francuskih impresionista i pisanju omraženih dugačkih sastava iz engleskog nije me – ni na koji način – pripremiло za prvi posao posle koledža.

Odlagala sam zaposlenje što sam duže mogla. Odmah po diplomiranju sakupila sam nešto malo gotovine i sama krenula na tromesečno putovanje. Mesec dana sam krstarila vozom po Evropi, provodeći mnogo više vremena po plažama nego po muzejima. Povremeno bih se javila samo Aleksu, s kojim sam se bavljala već tri godine. Shvatio je da sam posle otprilike pet nedelja već počela da patim od usamljenosti. Pošto je upravo bio završio obuku za učitelja i na raspolaganju imao ostatak leta do stupanja na posao u septembru, odlučio je da me iznenadi i neočekivano se pojavio u Amsterdamu. Do tada sam već bila obišla najveći deo Evrope, a pošto ju je proputovao leto pre toga, stavili smo, posle jednog ne baš treznog popodneva u jednoj kafeteriji, svoje travelers čekove na gomilu i kupili dve karte u jednom pravcu za Bangkok.

Zajedno smo obišli najveći deo samog juga Azije, retko kad potrošivši više od 10 dolara dnevno, i sve vreme smo, kao da smo bili opsednuti, razgovarali samo o našoj budućnosti. Bio je uzbuđen što će početi da predaje engleski u jednoj od gradskih škola za siromašne i potpuno opsednut idejom o tome kako će oblikovati mlade umove i pomagati onim najsiromašnijim i najzapotavljenijim. To je bilo tipično za Aleksa. Iako sam znala da ne postoje gotovo nikakve šanse da se odmah posle škole zaposlim u *Njujorkeru*, čvrsto sam bila odlučila da ću početi da pišem za njih pre nego što se ponovo okupimo na proslavi petogodišnjice od završetka koledža. Oduvek sam jedino to želela, i to je bilo jedino mesto gde sam zaista želela da radim. Prvi put sam se mašila za primerak dotičnih novina kada sam čula roditelje kako razgovaraju o članku koji su upravo bili pročitali. Mama je tom prilikom rekla: „Tako je dobro napisan – što je danas prava retkost“, a otac se složio s njom rekavši: „Nema sumnje da je danas jedini oštroomno napisan.“ Novine su mi se dopale. Volela sam oštre prikaze i domišljate stripove, kao i

osećanje da sam član kluba čitalaca. Pročitala sam sve brojeve u proteklih sedam godina, znala sam sve rubrike, sve urednike i sve koji su za njih pisali.

Aleks i ja smo razgovarali o tome kako upravo počinje nova etapa u našim životima i koliko smo srećni što ćemo je započeti zajedno. Uopšte se nismo žurili da se vratimo, jer smo na neki način predosećali da je to bilo poslednje mirno razdoblje pred nastupajuće ludilo. Čak smo napravili glupost i produžili svoje vize u Delhiju, kako bismo mogli da provedemo još nekoliko nedelja po egzotičnim indijskim selima.

Nema toga što je u stanju brže da okonča romansu od amebne dizenterije. Izdržala sam nedelju dana u prljavom indijskom hostelu, preklinjući Aleksa da me nipošto ne ostavi na tom paklenom mestu. Posle četiri dana putovanja od dotičnog hostela sleteli smo u Njuarku i moja zabrinuta majka me je ušuškala na stražnjem sedištu svojih kola. Zvocala mi je celim putem do kuće. Moglo bi se čak reći da je to bio san svake jevrejske majke, izgovor da se obiđe gomila lekara kako bi bila sasvim sigurna da su svi ti bedni paraziti napustili njenu devojčicu. Tek posle četiri nedelje počela sam ponovo da se osećam kao ljudsko biće, a po isteku još dve počela sam da shvatam da više ne mogu da živim kod kuće. Mama i tata su bili sjajni, ali mi je vrlo brzo dosadilo da me, svaki put kada bih negde krenula, pitaju kuda idem – ili gde sam bila, kada bih se vratila. Pozvala sam Lili i upitala je mogu li da računam na kauč u njenom malom jednosobnom stanu u Harlemu. Pošto je imala neverovatno dobro srce, nije mogla da me odbije.

Probudila sam se u malom stanu u Harlemu, sva u znoju. U glavi mi je tutnjalo, stomak mi se prevrtao, svaki nerv mi je treperio – i to *nimalo* seksi. *Ah! Vratila se*, pomislih u užasu. Paraziti su pronašli način da se vrate u moje telo i nije bilo leka. Doveka ću se patiti! A šta ako je posredi nešto još gore? Možda sam zaradila neki redak oblik spororazvijajuće denga groznice? Malaria? Možda čak i ebolu? Ležala sam u tišini, pokušavajući da se pomirim sa neizbežnom smrću. A ona sam polako počela da se prisećam događaja od prethodne noći. Zadimljeni bar negde u Ist Vilidžu. Nešto što se zvalo stapajući džez. Toplo, ružičasto piće u čaši za martini – oh, muka mi je, neka prestane. Prilaze mi prijatelji, srećni što sam se vratila kući. Zdravica, ispijam naiskap, nova zdravica. Oh, hvala bogu – nije u pitanju redak oblik groznice praćene krvarenjem, već samo mamurluk. Nije mi uopšte palo na pamet da neću biti u stanju da zadržim tečnost pošto sam izgubila deset kilograma dok sam patila od dizenterije. Kada ste visoki sto sedamdeset

pet centimetra i teški pedeset sedam kilograma, niste baš bogomdani za bančenje cele noći (mada, kada se sada osvrnem na to, jeste bogomdani za posao u modnom časopisu.)

Hrabro sam se iskobeljala sa neudobnog kauča na kome sam spavala protekle nedelje i usredsredila se na to da se ne ispovraćam. Prilagođavanje na Ameriku – na hranu, ponašanje, veličanstvene tuševe – nije bilo suviše naporno, ali je zato izigravanje gosta ubrzo postalo bajato. Shvatila sam da će mi preostali bahti i rupije potrajati još otprilike nedelju i po pre nego što ostanem bez cvonjka, i da ću jedino moći da izvučem lovnu od roditelja, ako se vratim u začarani krug zvocanja. Ta misao me je otreznila i naterala da skočim iz kreveta, tog sudbonosnog novembarskog dana, ne bih li stigla na svoj prvi razgovor za posao, na kome je trebalo da se pojavim kroz jedan sat. Proteklu nedelju provela sam na Lilinom kauču. Još sam bila slaba i iscrpljena, ali se ona ipak na kraju izvikala na mene i rekla mi da izađem bar na nekoliko sati svakog dana. Ne znajući šta ću sa sobom, kupila sam kartu za metro i vozikala se podzemnom. U prolazu sam krajnje ravnodušno ostavljala kod obezbeđenja svih velikih časopisa rezimee sa propratnim pismom u kome sam bezvoljno objašnjavala kako bih volela da postanem pomoćnik urednika i steknem iskustvo u pisanju za časopis. Bila sam suviše slaba i umorna da bih uopšte razmišljala o tome hoće li ta pisma iko pročitati, tako da uopšte nisam očekivala da me neko pozove na razgovor. Međutim, Lilin telefon je zazvonio dan ranije i, gle čuda, neko od osoblja u „Elajas-Klarku“ tražio je da dođem da „procaskamo“. Nisam bila sigurna da li je u pitanju službeni razgovor, ali je „ćaskanje“ zvučalo u svakom slučaju prihvatljivo.

„Peptom“ sam poterala „advil“ i uspela da sparim sako i pantalone koji se nisu slagali i nisu ni u kom slučaju mogli da prođu kao odelo, ali bar nisu visili na mom ispijenom telu. Plavi konzervativni mantil, pristojan konjski rep i par blago izlizanih ravnih cipela dopunjavali su moj ne baš sjajan izgled, koji se, ako ću da budem iskrena, graničio sa nepodnošljivo ružnim – ali moraće da posluži. *Neće me valjda primiti ili odbiti samo zbog odeće*, sećam se da sam pomislila. Razume se, nisam bila baš pri sebi.

Stigla sam na vreme na razgovor zakazan za jedanaest i nije me uhvatila panika sve dok nisam srela gomilu dugonogih devojaka u stilu Tvgi, koje su čekale da se ukrcaju u liftove. Nisu zatvarale usta, a takt njihovom ogovaranju davale su potpetice kojima su lupkale po podu. *Klepetuše*, pomislih. *Savršeni su*. (Liftovi!) *Udahni, izdahni*, podsetih samu sebe. *Ne smeš da povratiš. Ne smeš da povratiš. Treba samo da obaviš razgovor za mesto pomoćnice urednika i odmah posle toga moći ćeš da se vratiš na kauč. Ne*

smješ da povратиš. „Ovaj, da, volela bih da radim u Reakciji! Ovaj, svakako, pretpostavljam da bi Baz odgovarao. Oh, šta? Mogu da biram? Ovaj, moram da prespavam pre nego što odlučim da li da prihvatim njihovu ponudu ili ponudu časopisa Mezon Vua. Divno!“

Nekoliko trenutaka kasnije pilepili su mi ne baš laskavu nalepnicu „gost“ na moje ne baš laskavo pseudooodelo (nisam na vreme otkrila da česti gosti jednostavno gurnu dotične propusnice u tašne ili, još bolje, istog časa ih bace – *nosili* su ih samo pravi gubitnici) i uputila sam se ka liftovima. A onda sam se... ukrcala. Gore, gore, gore i sve dalje, jurila sam kroz prostor, vreme i beskrajnu seksualnost na putu do... utočišta ljudi.

Dozvolila sam sebi da se na trenutak ili dva opustim za vreme te brze i tihe vožnje. Teški parfemi mešali su se sa mirisom nove kože i pretvarali dotične efikasne liftove u gotovo erotske kutije. Putovali smo između spratova i zaustavljali se da pustimo napolje lepotice iz *Šika*, *Mantre*, *Baza* i *Kokete*. Vrata su se otvarala tiho i pobožno u urednim čekaonicama. Pomodni nameštaj jasnih, jednostavnih linija mamio je ljude da sednu, spreman da zaurla u agoniji ako iko – oh užasa! – prospe nešto po njemu. Nazivi časopisa bili su ispisani velikim crnim i osobenim slovima duž zidova koji su se protezali bočno od predvorja. To su nazivi poznati svakom prosečnom Amerikancu kome ipak nikada nije palo na pamet da svi oni muvaju, kuvaju i rade pod jednim istim veoma visokim gradskim krovom.

Moram priznati da nikada nisam radila ništa zahtevnije od struganja smrznutog jogurta, ali sam čula dovoljno priča od prijatelja koji su se tek bili zaposlili, tako da sam znala da korporacijski život nije ni bio ni nalik ovome. Nigde nije bilo ni traga fluorescentnom osvetljenju, od koga čoveku pripada muka, i prljavim itisonima. Tamo gde je trebalo da se kriju neuredne sekretarice, stvari su nadzirale uglancane mlade devojke istaknutih jagodica u sjajnim kostimima. Nigde ni traga od kancelarijskog potrošnog materijala! Nedostajale su osnovne potreptine kao što su organajzeri, kante za otpatke i knjige. Pred mojim očima promaklo je šest spratova u kovitlacima belog savršenstva, pre nego što sam osetila zajedljivost i čula glas.

„Ona je prava kučka! *Ne mogu* više da radim s njom. Ko je to uradio? Ozbiljno pitam – KO JE TO URADIO?“, prosiktala je devojka od dvadeset i nekoliko u tesnoj suknjici i majičici za koju se pre moglo reći da je obučena za kasni izlazak u „Bungalov 8“ nego za radni dan u kancelariji.

„Znam. *Znaaaam*. Znaš li ti šta sam sve morala da progutam za proteklih šest meseci? Prava kučka. I ima užasan ukus“, složila se njena prijateljica, zafkrnuvši ljupkim nosićem.

Srećom sam stigla na svoj sprat i vrata lifta su se otvorila. *Zanimljivo*, pomislila sam. Ako uporedite ovo potencijalno radno okruženje sa prosečnim danom u životu jedne apsolvantkinje, moglo bi se čak reći da je bolje. Stimulativnije? Možda baš i ne. Ljupkije, slađe, hranljivije? Ne, ne baš. Da li je ovo mesto koje vas tera da se osmehujete i sjajno obavljate posao? Ne, OK? Ne! Ali, ako tražite živo, prozaično, prefinjeno, nemoguće turobno i srceparajuće pomodno mesto, „Elajas-Klark“ je prava Meka za to.

Veličanstven nakit i besprekorna šminka recepcionistkinje nisu mi pomogli da potisnem sve jače osećanje da mi tu nije mesto. Rekla mi je da sednem i „slobodno pregledaj neke od naših naslova“. Umesto toga, pokušavala sam na brzinu da popamtim imena urednika svih izdanja koje je ova kompanija štampala – kao da sam došla na kviz, a ne na razgovor za posao. Ha! Ime Stefana Aleksandera mi je, razume se, bilo poznato iz časopisa *Reakcija*. Nisam morala da pamtim ni ime Tenera Majkla iz *Baza*. Razmišljala sam ovako: To su ionako jedina dva zanimljiva časopisa koja izdaju. Biće sve u redu.

Niska, vitka žena predstavila mi se kao Šeron. „Dakle, draga, pokušavaš da se dokopaš nekog časopisa, zar ne?“, upitala me je dok me je vodila pored niza dugonogih, takoreći istovetnih manekenki ka svojoj, oskudnoj, hladnoj kancelariji. „Nije to lako odmah posle koledža, znaš. Velika je konkurencija, a malo posla. I još manje slobodnih radnih mesta! Ni plata nije bogzna kakva, ako me razumeš.“

Spustila sam pogled na svoje jeftino raspareno odelo i sasvim pogrešne cipele, i zapitala se zašto sam uopšte i pokušala. Već sam uveliko zamišljala kako ću otpuzati nazad do sofe, noseći dovoljno čipsa i cigareta da mi potraju dve nedelje, tako da mi umalo nije promaklo kada je prošaputala: „Međutim, upravo se javila neverovatna prilika koja će veoma brzo biti ugrabljena!“

Hmmm. Moja antena se ispravila dok sam pokušavala da uhvatim njen pogled. Prilika? Brzo će biti ugrabljena? Um mi je pomahnitalo radio. Zar je želela da mi pomogne? Zar sam joj se *dopala*? I zašto je počela da zvuči kao prodavac kola?

„Draga moja, znaš li ko je glavna urednica *Piste*?“, upitala je, značajno me pogledavši po prvi put od kada sam sela.

Nisam mogla da se setim ama baš ničega. Nisam mogla da poverujem da me *ispituje*! Nisam pročitala nijedan broj *Piste* u životu – otkud joj pravo da me pita baš za *taj* časopis. Bio je to modni časopis, pobogu, čak nisam znala ni da li uopšte objavljuje bilo kakve tekstove ili samo gomile fotografija

manekenki izglednog izgleda i nacifrane oglase. Mucala sam nekoliko trenutaka, dok su se imena i prezimena raznih urednika, koja sam pre samo dva tri sata pokušala da upamtim, smenjivala u mojoj glavi plešući u svim mogućim kombinacijama. Bila sam ubeđena da znam i to ime i da ono počiva negde na dnu mog uma – konačno, ko ga nije znao? Ali ono nikako nije htelo da ispliva na površinu mog smušenog uma.

„Ovaj, izgleda da trenutno ne mogu da se setim njenog imena. Sigurna sam da ga znam, ko ga ne zna. Svi znaju za nju! Ipak trenutno ne bih mogla da ga se setim.“

Zagledala se u mene. Njene krupne smeđe oči konačno su ufiksirale moje već oznojeno čelo. „Miranda Pristli“, gotovo je prošaputala sa mešavinom strahopoštovanja i straha. „Zove se Miranda Pristli.“

Zavladala je tišina. Imala sam utisak da ceo minut nijedna od nas ni reč nije izustila, a onda je Šeron izgleda rešila da pređe preko moje velike omaške. Tada nisam znala da je očajnički tražila Mirandi novu pomoćnicu, nisam mogla znati da je očajnički želela da ta žena prestane da je zove danonoćno i maltretira zbog potencijalnih kandidatkinja. Očajnički je želela da nađe nekoga, bilo koga, koga Miranda neće odbiti. Ako sam imala – iako je to bilo malo verovatno – bilo kakvu šansu da dobijem posao i skinem je Šeron s vrata, morala je da mi posveti pažnju.

Šeron se uglađeno osmehnula i kazala mi da ću upoznati dve Mirandine pomoćnice. *Dve pomoćnice?*

„Pa da“, potvrdila je ozlojeđeno. „Podrazumeva se da su Mirandi potrebne dve pomoćnice. Njena trenutna starija pomoćnica, Alison, unapređena je u urednika za lepotu u *Pisti*, a Emili, mlađa pomoćnica, zauzeće Alisonino mesto. To znači da ostaje upražnjeno mesto mlađe pomoćnice!

„Andrea, svesna sam da si tek završila koledž i da verovatno ne znaš kako funkcioniše svet časopisa...“ Napravila je dramsku pauzu, tokom koje je tražila odgovarajuće reči. „Ipak osećam da je moja dužnost, moja *obaveza* čak, da ti ukažem na to koliko je ova prilika izuzetna. Miranda Pristli...“ Ponovo je napravila dramsku pauzu kao da joj se klanja u mislima. „Miranda Pristli je najuticajnija žena u modnoj industriji i očigledno jedna od najistaknutijih urednica časopisa na svetu. Svetu! Ne moram ti reći da bi milion devojaka život dalo da dobije priliku da radi sa njom, da je gleda kako uređuje časopis, da je vidi kako se sreće sa čuvenim piscima i manekenkama, da joj pomogne da postigne ono što ona postiže *svakog bogovetnog dana*.“

„Hm, ovaj, hoću da kažem, to zvuči divno“, odvrtila sam, zapitavši se u trenutku zašto Šeron pokušava da me nagovori na nešto zbog čega bi milion